

Aan de leden van de raad

Datum : 10 september 2024
Zaaknummer : 4293425
Contactpersoon : Robin Driessen
Telefoonnummer : 026 3775983

Onderwerp: Schriftelijke vragen art. 44 Rvo over Arnhemse honingbijen worden bedreigd

Geachte voorzitter en leden,

Het raadslid Pape van de fractie VVD heeft ons bij brief, ingekomen 16 augustus 2024, schriftelijk [vragen](#) gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018 over Arnhemse honingbijen worden bedreigd.

Ter beantwoording van deze vragen delen wij u het volgende mee.

1. *Hoe kijkt het college naar de rol van imkers in de stad en hun verzet tegen de uitspraak dat er sprake is van voedselconcurrentie en de wetenschappelijke onderbouwing daarvan?*

We hebben begrip voor het standpunt van de imkervereniging en zijn uiteraard ook met hen in gesprek getreden om van gedachten te wisselen. We hebben er kennis van genomen dat de imkers zich verzetten tegen de uitspraak dat er sprake is van voedselconcurrentie. Hun verzet hiertegen rijmt echter niet met onderzoeken en richtlijnen van het Nederlands Kenniscentrum voor Insecten (EIS).

De huidige situatie in Nederland kent een relatieve hoge honingbijdruk. Onderzoeken van onder andere EIS op bijvoorbeeld fruitbomen, braam en balsemien laten keer op keer zien dat als het aantal honingbijen op de bloemen vermindert, het aantal wilde bijen toeneemt. Met andere woorden: minder honingbijen maakt ruimte voor meer wilde bijen. Uit het feit dat er (volgens de imkers) geen wilde bijen op die bloemen vliegen, kan niet geconcludeerd worden dat ze dat niet willen. In een aantal gevallen kunnen ze dit niet vanwege competitie. Daarnaast neemt door een hoge stikstofdepositie en verdroging van zandgronden de inheemse bloemdichtheid in ons land steeds meer af. Hierdoor hebben (wilde) bijen het steeds moeilijker.

De imkers hebben zelf een pollenonderzoek gedaan in drie gebieden (Immerloopark, Meinerswijk en Koningsheide). Daarbij werd stuifmeel afgenomen bij honingbijen in de honingbijenkasten die in deze gebieden stonden. Het doel was duidelijkheid te krijgen over welke drachtplanten door honingbijen worden bezocht. De bevindingen uit dit onderzoek waren

Datum: 10 september 2024
Zaaknummer: 4293425
Pagina: 2

dat honingbijen zich concentreren op met name planten die in een bepaalde periode massaal bloeien. Dit zijn zoete kers, wilg (soort niet gespecificeerd), madeliefje, braam/framboos, aardbei, gele mosterd, zwarte mosterd, sint Janskruid en struikheide. Een kleiner percentage vliegt op andere bloeiende planten, waaronder paardenbloem, wilde hyacint, vlinderbloemige, esdoorn en eik. De imkervereniging concludeert dat er op basis van dit pollenonderzoek geen drachtplanten worden bezocht door honingbijen die tevens van belang zijn voor wilde bijen. Er is dus, volgens de imkervereniging, geen voedselconcurrentie met wilde bijen.

Echter, uit onderzoek van EIS en uit ander wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er wel degelijk bloemen worden bezocht door honingbijen die voor wilde bijen van belang zijn. Een zeer aanzienlijk deel van alle wilde bijensoorten zijn voorjaarssoorten die afhankelijk zijn van wilgen. Daarnaast is braam van groot belang, bijvoorbeeld voor maskerbijen, en is struikheide van belang voor heidezandbij, heidezijdebij en veel hommelse soorten.

Honingbijen zijn generalisten en hebben inderdaad een voorkeur voor massaal bloeiende planten. Maar in de periode dat er geen massaal bloeiende planten zijn, hebben honingbijen ook voedsel nodig. Juist in deze 'dalmomenten' is er grote voedselconcurrentie. Een bijenvolk bestaat uit wel 40.000 individuen, waarvan ongeveer de helft uitvliegt op zoek naar voedsel. Een klein percentage van heel veel kan nog altijd (veel) meer zijn dan een groot percentage van heel weinig. En we weten uit de inventarisaties van EIS dat de honingbij de talrijkste bij is.

2. *Bijen hebben een gemiddelde actieradius van 3 kilometer en kennen geen gemeentegrenzen. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat we geen aanzuigende werking krijgen voor 'bijen van buiten'?*

Dit kunnen we niet voorkomen. We kunnen ook niet voorkomen dat de Arnhemse honingbijen naar de buurgemeenten vliegen. We kunnen alleen zorgen dat we binnen onze eigen gemeentegrenzen op basis van wetenschappelijk onderzoek een goede balans hebben tussen wilde bijen en honingbijen. Ook als goede buur is het daarom verstandig het aantal Arnhemse bijenkasten ietwat te verminderen. Ook in gemeente Rheden mogen nog maar vijf honingbijkasten staan als de heide in bloei staat.

3. *Wanneer imkers minder bijen mogen houden, wat wordt dan het beleid rond bijenzwermen? Mogen deze dan niet meer geschept worden door imkers? Wat betekent dat voor overlast door bijenzwermen voor Arnhemmers?*

Imkers nemen maatregelen om zwermen te voorkomen. Een enkele keer komt het toch voor dat honingbijen gaan zwermen. Deze zwermen mogen nog steeds geschept worden door imkers, die deze zwermen samen kunnen voegen met een oude koningin. Ook kunnen ze als nieuw volk behandeld worden.

Datum: 10 september 2024
Zaaknummer: 4293425
Pagina: 3

4. *Een van de grootste vijanden van de bij is de Aziatische hoornaar. Deze komt steeds vaker voor in Arnhem. Wat is het beleid rond dit insect. Wordt deze actief bestreden in Arnhem? Hoe gaat dat in z'n werk en hoeveel nesten worden jaarlijks geruimd?*

De achteruitgang in het algemeen in Nederland van de bestuivers heeft vooral te maken met het beperkte voedselaanbod, habitatverlies en het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Daarom zetten we vol in op het verbeteren van het voedselaanbod en het vergroten van de habitat voor bestuivers.

De Aziatische hoornaar is een exoot en inderdaad ook een bedreiging. De soort komt steeds meer voor in Nederland. De belangrijkste prooien van de Aziatische hoornaar zijn vliegen, wespen, spinnen en honingbijen. De Stichting Vitale Biotopen werkt samen met imkers aan een onderzoek naar het tegengaan van deze exoot.

5. *We hebben voor de komende jaren veel geld vrijgemaakt voor vergroening van de stad. Waarom kiest het college er niet voor met deze middelen de voedselhoeveelheid dusdanig op peil te brengen dat er voldoende voedsel is voor zowel honingbijen als wilde bijen als ook bijvoorbeeld vlinders.*

Onze strategie is om vol in te zetten op het verbeteren van leefgebied door vergroening, het groen te verbinden en ecologisch beheer van het groen. Daarnaast blijft er ruimte voor hobbymatige imkerij en dus voor de honingbij in Arnhem.

6. *Imkers zijn deskundigen als het gaat om het zorgen voor bijenvolken. Is het college voornemens de bezwaren van de imkers serieus te nemen en geen bijenvolken te laten verdwijnen?*

We hebben begrip voor de zorgen van de imkers. Daarom geven we de imkers geruime tijd (1,5 jaar) om volken samen te voegen. In het najaar worden door imkers zwakkere volken namelijk al samengevoegd tot sterke volken, zodat ze de winter door kunnen komen. Hiermee kiezen we dus voor een natuurlijk moment om het aantal volken af te bouwen.

Datum: 10 september 2024
Zaaknummer: 4293425
Pagina: 4

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch